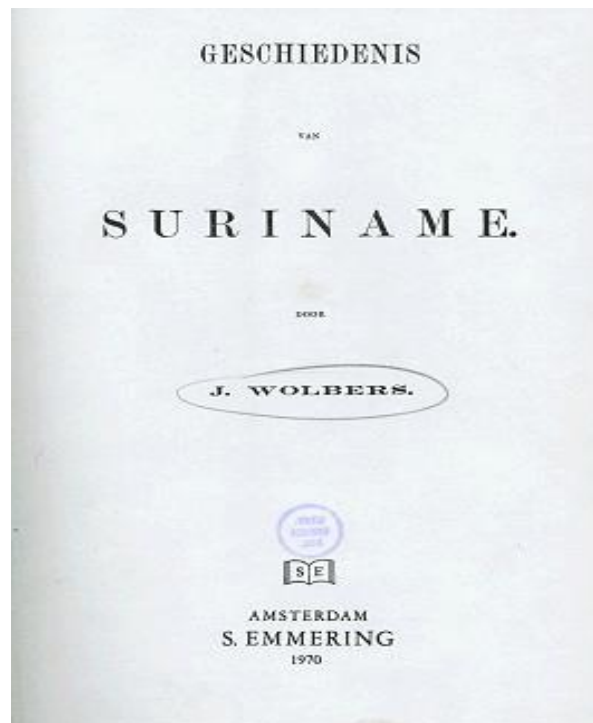

Volgens Drs. Armand Zunder

***“HOE WREED WAS DE SLAVERNIJ IN
SURINAME”. WOLBERS, J.***

***HEEFT HIJ IN 1861 DE VOLGENDE
WREEDHEDEN OPGETEKEND IN ZIJN BOEK,***

GESCHIEDENIS VAN SURINAME.

***DE AFRIKANEN HEBBEN EEN AFSCHUWELIJKE
GESCHIEDENIS IN DE VROEG KOLONIALE TIJD
MET DE NEDERLANDSE BEZETTERS GEHAD***

- **Wolbers¹, J: De slavernij in Suriname was heel erg wreed**
- **Op pagina 56: 'De plantages waren door het vertrek van vele Engelsen en Joodse kolonisten in vervallen toestand (na 1667). Op die, welke nog bestonden, was wrede en onmenselijke behandeling der slaven gewoonte; men verminkte ja zelfs doodde hen vaak wegens de geringste overtreding; ieder was in deze zijn eigen rechter'**
- **Op pagina 30:**
 - **'de straf de Spaanse bok werd ook somwijlen op verzoek der meesters publiekelijk op de hoeken der straten van Paramaribo toegediend en werd alsdan vierhoesche ook wel zevenhoeksche genaamd'**
 - **'De hier genoemde straffen behoorden tot de bevoegdheid van den meester, het afsnijden der achillespees, als toegevoegd voor het weglopen, werd hier meestal bijgerekend'**
 - **'het verder verminken of doden van de slaaf was den meester, volgens de wet niet geoorloofd, maar deze beperking van de magt van de meesters werd op afgelegen plantages, dikwijls niet nageleefd, ja zelfs niet in de stad'**
- **Op pagina 131. Uit de notulen van 4 juli 1733: 'De Gouverneur bericht dat 15 negers, zoo mannen als vrouwen, bij hem komen klagen over de wrede behandeling, hun door hun meester Hendrick Bisschop aangedaan; zij brachten het hoofd mee van een neger, dat Bisschop op een haak had laten zetten; uit het op de plaats ingestelde onderzoek bleek, dat hun meester verscheidene slaven doodgeschoten of doodgeslagen had en daarvan van drie de hoofden had laten afhakken en op staken doen stellen anderen had hij om kleinigheden zeer zwaar en streng laten geselen, o.a. ene mulattin, die zo geslagen was, dat er stukken vlees uit haar lichaam vielen. Daarbij had hij zijn slaven gedurende 5 jaren weinig of geen kost gegeven. Bisschop werd gearresteerd, maar overleed nog voordat er maatregelen tegen hem konden worden getroffen.**
- **Op pagina 132. Uit het Journaal van Mauricius van 6 september 1750. '.....waarin hij had te kennen gegeven, dat de negers tegen hem opstonden en rebelleerden. De burgers daarop in het geweer en op de**

¹ Wolbers, J. Geschiedenis van Suriname. (eerste uitgave, Amsterdam 1861). S. Emmering

plantage gekomen zijnde, hadden bevonden dat de Directeur ene negerin bij zich wilde hebben, en die niet wilde komen, haar zwaar had laten straffen, gelijk hij ook op een oude neger in de volle maag had geschoten met gekapt lood’.

- Op pagina 133-135. ‘Enige negers van diefstal beschuldigd, ontvangen daarvoor een zevenhoekse Spaanse bok en op elke wang een brandmerk, terwijl daarenboven ieder een stuk van het oor wordt afgesneden, enz, enz’.
- ‘De doodstraf bestond volgens de gewoonte van die tijden in ophanging en radbraken; men dacht voor slaven soms wredere straffen uit, zoals levend met klein vuur verbranden, terwijl het vlees nu en dan met gloeiende tangen werd geknepen en dergelijke wreedheden meer en als dit nog niet onmenselijk genoeg was had men nog vreselijker doodstraf voor sommige misdadigers uitgedacht, namelijk om ze met een ijzeren haak door de ribben te slaan en also aan de galg op te hangen, alwaar zij moesten blijven hangen, totdat zij gestorven waren, waarna hun hoofden werden afgekapt en op palen gesteld’.
- In de notulen van Gouverneur en Raden van 4 augustus 1731 ondergaat de neger Cesar wegens desertie en vermoorden van witte mensen het hierboven beschreven lot. Op 21 augustus 1733, de neger Nero en de negerin Clarinda, Op 16 februari 1734 drie negers die een blank officier hadden vermoord. Op 11 februari 1741 de neger Laroque. Op 10 december 1744 de negerin Bellona en op 13 maart 1750 drie negers.
- Op 25 mei 1743. ‘Melding gemaakt in het journaal van Mauricius aan het hof van politie: ‘Hij deed dit nadat weer enige negers verbrand, geradbraakt en gehangen waren, omdat zij zo schrijft hij: ‘aan de ene zijde de negers gene vrees voor de dood hebben, daar zij zich verbeelden, dat indien zij door witte mensen ter dood worden gebracht, zij daarna aanstonds in een soort van Turks paradijs komen, waar zij door witte mensen bediend worden en te anderen de meesters door de doodstraf hunner negers hun kapitaal verliezen, hetgeen hen meermalen wederhoudt aangifte der hunne slaven begane misdaden te doen’.
- ‘Zijn voorstel was om aangevoerde reden, om de ter dood gecommenteerde slaven, in plaats van deze vonnissen te executeren, hun leven lang aan het een of ander publiek werk te gebruiken, hun echter

vooraf de tong afsnijden en ontmannende en de meester vergoeding voor een nieuwe slaaf te geven’.

- Op pagina 136: ‘De kolonisten zochten, in plaats van door eene betere behandeling den lust tot weglopen te verminderen, door sterke bedreigingen en wrede straffen der genen, welke weggelopen maar weder teruggevoerd waren, hunne slaven daarvan af te schrikken, maar bereikten alzoo natuurlijk het door hen beoogde doel niet’
- Op pagina 40: ‘Onder commando van Pieter Molinay, Vaandrig der Militie en Jacob Uziel Davelaer, Vaandrig der Joodse Compagnie: ‘Men had een klein negerkamp ontdekt en gepoogd de negers in hun slaap te overrompelen, doch door een ontsaan was dit mislukt, men had eene negerin Sery met haar kind, een negermeisje Patienta en enige negerin Flora gevangen genomen en trachtte nu van de beide vrouwen nadere bijzonderheden omtrent de weglopers te vernemen. Beide vrouwen zijn door de militairen gemarteld, doodgeschoten en onthoofd, maar zij hebben hun overige broeders en zusters niet verraden’.
- Op pagina 143: ‘In 1730 ondernam de burger luitenant A. Lemmers een tocht tegen bosnegers: Hij toog diep het land in.....Bij zijn terugkomst te Paramaribo voerde hij als zegenteken twee afgehouden hoofden van doodgeschoten vrouwen met zich en geleide als gevangene drie vrouwen en twee kinderen. Deze drie vrouwen werden geradbraakt en dit zonder de genadeslag te ontvangen, de hoofden werden later afgehakt en op palen gesteld, de rompen gevierendeeld’. Aldus notulen van de Gouverneur en Raden van 20 mei 1730.
- Op pagina 145 en 146. ‘Een neger. Joosje genaamd, werd met een ijzeren haak door zijne ribben geslagen, en alsoo aan de galg gehangen, zoodat het hoofd en voeten naar de grond hingen en hij onlijdelijke pijnen moest uitstaan. Hij gaf echter geen blijk. Nadat hij gestorven was werd zijn hoofd afgekapt en op een ijzeren staak ten toon gesteld. De romp bleef ten prooi der vogels. Aldus Stedman, J. in ‘Reizen naar Suriname, tweede deel op pagina 764.
- ‘De negers Wirai en Manbote werden aan palen gebonden en met een klein vuur levend tot as verbrand. Het vlees intussen nu en dan met gloeiende tangen geknepen’.

- 'De negerinnen Lucretia, Ambia, Agia, Gomba, Maria en Victoria werden op kruizen gelegd, daarna levend geradbraakt en na gedane executie de hoofden afgekapt en mede op staken aan de Waterkant geplaatst. De negerinnen Diana en Christina werden eenvoudig de hoofden met een bijl afgeslagen en die hoofden mede ten toon gesteld'.
- Op pagina 151: 'Dood en verwoesting heersten weer opnieuw in de kolonie en de kolonisten bleven desalniettemin de oude weg in het mishandelen en plagen hunner slaven behandelen'.
- Op pagina 191: 'Met zonsondergang kwamen de slaven van het veld en hetzelfde toneel aan des morgens herhaalde zich. De avond werd doorgebracht met rum of punch drinken, tabak rooken en kaartspelen. Waren er gasten op de plantage aanwezig, dan werd dit meermalen tot laat in de nacht voortgezet, anders ging de planter tegen 10 of 11 ure naar zijn slaapkamer, waar hij veelal, in de armen van eene zijner favorieten, van zijn vermoeiende arbeid uitrustte, om de volgende dag tot den zelfden kring van werkzaamheden, of liever geestelijke tijdsdoding, weder te keren. Een dergelijk eentonig materieel leven was verwoestend voor de zedelijkheid'.